

הַלְכוּת בְּרֻכּוֹת הַשַּׁחַר סִימָן מו

עַה בְּאֵר הַגּוֹלָה

ו בְּסִרְתָּי ר' עֲמִירָם.
ז בְּסִרְתָּי אֲשֶׁנָּה.
ח הָאֲמֹר וּבִית יוֹסֵף.
ט שֶׁם פְּאֶגֶר.
י הַרְמִיבִים בְּפֶרֶק ז'
מִהַלְכוּת תְּפִלָּה, כ' בֵּית
יוֹסֵף לְרֵשֶׁת רַמְבַּ"ם.
ל טוֹר וְהָאֲמֹר שֶׁשֶׁם
הַרְאֵבִיר בְּסִימָן ב' וְהָאֲמֹר
אֲחֻזּוֹת חֲמִשָּׁה, כ' אֲמֹר
בְּשֵׁם מִתְרַ"י סִימָן צוה
וְשִׁבְּן מִנְהָ אֲשֶׁנָּה.

(יט) לא יאמר שלא עשני עכו"ם שהרי היה עכו"ם מתחלה (אבודרהם). והנשנים מברכות שעשני פרצונו: ה. יאם קדם וברך זוקף כפופים קדם שברך מתיר אסורים, (ס) לא (ס) יברכנה: ו. יש נהגין לברך המותן לנצח בתי, "ואין דבריהם נראין, הגה אך (כא) המנהג פשוט בבני האשכנזים (ס) (כב) לאמרה: ז. יש נהגים לברך ברכות אחרות נוספות על (ס) אלו (כב) וטעות הוא בידם: ח. כל הברכות האלו אם לא נתתיב באמת מהן, כגון שלא שמע קול תרנגול או שלא הלך או לא לבש או לא תגר, "אומר אותה ברכה בלא הזכרת השם. הגה ויש אומרים (כד) דאפילו (כה) לא נתתיב בהן (כו) מברך (ס) אותן, דאין הברכה נוקא על עצמו, אלא מברכין שהקדוש ברוך הוא ברא צרכי העולם, וכן המנהג נאין לשנות (טור ורמב"ם ורמ"א פרק קמא דפסחים וכל כו'): ט. ילא יקרא פסוקים קדם ברכת התורה אך על פי שהוא אומרם דרך תחנונים. ויש אומרים שאין לחוש פיון שאינו אומרם אלא דרך תחנונים, ונכון לחוש לסברא ראשונה. הגה אבל המנהג כסברא אחרונה שהרי בימי

בְּאֵר הַיִּטָּב

ושלח והביא ופירי חרש פסקו שאין לברך ברכה זו כלל רק השנים עבר ואשה, עץ שם. וכן פסק בתשובת משה יוסף חלק ב סימן ח, והיה אחרן העלה להלכה דבר יוכל לברך שלא עשני עכו"ם, והפונה שלא עשני שאשאר עובר ברכבים, עץ שם: (ט) וברכנה. שפית שנתן הודאה שזוקף לגמרי, זה בכלל, דמתיר אסורים נתתיב מיד כשיושב, והרש"ל ונח"ל חולקים וסבירא להו דאפילו אם ברוך זוקף פסוקים יברך מותר אסורים, וצין בהלכות קטנות חלק א סימן יז שכתב דעכשיו שנהגו לאמרם על הסדר אך קפידא דקיעבד, עץ שם. אבל המנהג אברהם וט"ז כתבו להקל בסיק ברכות, עץ שם. וצין בתשובת משה יוסף חלק ב סימן ח: (י) לאומרה, בפניות כתב, לאומרה בהזכרת שם ומלכות, וכן כתב הב"ח, וכן מנהגנו: (יא) אלו, כתב ט"ז, גם מנהגיה שפלים אין לאומרה. והאומר אין גוערין אותו, אבל ברכת סומך נוסלים גוערין אותו, עץ מנה אברהם, ומה שכתב הט"ז על הראש מברכת פדיון בכור ומברכת בתולים, עץ שם. עץ בהלכות קטנות חלק א סימן רכז ובקרי חרש סימן נא: (יג) אותן, ואפילו סימא וחרש, פירי חרש,

ס לאומרה, עץ באר היטב. ולידת הארי זיל לש לאומרה, וכתב במצות שמורים מאחר שכתב זיל הסכים לאומרה בהאי ברוך הקדוש נאמר לו, וכל פי סומך של דברים יש לזהר לאומרה אחר ברכת מלביש צרמים דקא, וכן כתב בשלמי צבור, עץ שם: ס אותן, עץ באר היטב. וצין בעשרת זמנים שכתב שהנשיר בלילה ולא יטן כל הלילה לא יאמר אלוהי נשמה והמעביר שנה, וכתב שהסכים עצמו מ"ר הגאון מוה"ר יושע זיל, אמנם בפרי עץ חיים כתב וזה לשונו, מנהג מוה"ר זיל הח"י ברכות מן על נטילת ידים עד ברכת התורה היה נהוג לאמרם בביתו ואפילו בלילה קדם עצמו השחר וקסטרם כל ברכה בשעה שמתחבב בה קמו שכתב במקרא ויתקרב הקרבן עד ששמע כו', והנה נסנה וברוך נקביו, ואחר כך ביום היה מנהיג טלית גדול ואחר כך מניח תפילין והנה הולך לבית הקנסת מצטר ומצטר בתפילין וטלית גדול ושם היה מתחיל מן אלהים שהוא פקדש עקדו, והנה כל הח"י ברכות השחר עד סוף כל ברכות התורה חייב כל אדם לברך בכל יום אפילו שלא נתחבב בהם ביום ההוא כגון שלא ישן בלילה כל עקר או לן בקסותו או באוהריו ומצפנתו או לא התיר מנעליו, והטעם כי לא נתקנו אלא על מנהגו של עולם ולא על כל אדם בפרטות, ועוד כי בלן יש בהם רמז אל אודות העליות, ואין ראוי לבטל כי אם ברכות על

נטילת ידים ואשר יצר, שאם לא ישן כלל או לא הצטרף לנקביו אינו מברך אותם, וחזין מברכת שעשה לי כל צרכי בתשעה באב וביום הפסחים שאין הכל אסורים בגטילת הסנדל. ובשניה בבית הקנסת והיה איתו אדם מברך השמונה עשרה ברכות, היה יושב ורשוק ונחמה אמן, ואפילו היה המספרים רבים כו', עץ שם. ובאר מה דגם המעביר שנה יאמר אף על פי שלא ישן כלל שנהיג הוא בכלל השמונה עשרה ברכות, ואם מן מסתא גם אלוהי נשמה יש לוהר אף על פי שלא ישן כלל, ואדרבה ברוך ברכה דהמעביר שנה יש לזקק קצת פיון שאומרה על עצמו המעביר שנה מעל עיני והתורה מעל עפעפי כו', אם מן פיון שלא ישן בלילה אין מקום לאמרה זו, ולא שנה בה לוהר שעל מנהגו של עולם הוא מברך, מה שאין מן אלוהי נשמה ששיר שנה לוהר שמה שאומר המוחרר נשמות כו' על מנהגו של עולם מברך, ובאלה רבה הביא דברי העשרת זמנים בקצרה, וצריך ציון. ולכן נראה שיש להביא את עצמו לציני שנה כל שהוא ואם לאו יש לשמע אלוהי נשמה וברכת המעביר שנה מאחר וצ"י לה שומע בעתה, ובפרט שעתה אמן אחריו. וכתב בשו"ת ברכה בשם תשובה למחריי

מִשְׁנֵה בְּרוּרָה

צרמים נזכר בתוך כדי דבור ואמר פוקת עורים, לכלי עלמא יצא ידי ברכת מלביש צרמים ותזור ומברך פוקת עורים, כי אין הסדר מעכב, וכן הוא הדין בכל ברכות השחר, לבר מברכת מתיר אסורים וזוקף כפופים אם הקדים ברכת זוקף כפופים ובתוך כדי דבור סים מתיר אסורים, דאף דלא יצא בזה רק ברכה אחת והיא ברכה ראשונה של זוקף כפופים, אפילו הכי לא יברך שוב מתיר אסורים והפרי מגדים פסיון (טז): ו (כא) המנהג פשוט. וכן הסכימו האחרונים: (כב) לאומרה. רוצה לוהר, בהזכרת שם ומלכות, ואפילו אם היה נעור כל הלילה גם כן יש לברך אותה, לפי מה שאנו נוהגין היום כתב"ה שבסעף ח' ופרי מגדים: ז (כג) וטעות הוא. והאומר ברכת סומך נוסלים גוערין בו, ולענין ברכת מגביה שפלים עין במנה אברהם, וצין בפרי מגדים שכתב דכהיום יש לגער במי שנהג לאמרה, עץ שם: ח (כד) דאפילו. עין בספר אליה רבא שכתב דברכת אלוהי נשמה וברכת המעביר שנה אין לברך אם היה נעור כל הלילה, ובפרי מגדים ובשערי תשובה השאירו דבריו בצריו עיני, ומסיק בשערי תשובה דיראה לשמע אלו השתי הברכות מאחר ויבנו לצאת. (ט) ואם ישן בלילה ששים לשמן, לכלי עלמא יש לו לברך אותם: (כד) לא נתתיב. ואפילו (ט) במדבר שאינו שומע קול תרנגול, מברך. סומא (ט) מברך ברכת פוקת עורים, וכן תרש אף שאינו יכול לשמע קול תרנגול יוכל לברך ברכת הנותן לשכני ביתו ודרך החיים. ובתי אדם כתב, דתרש ימתינ מלברך ברכה זו עד שיאור היום: (כו) מברך אותן. עין לקמן בסימן

שַׁחַר הַצִּיּוֹן

(מ) מגן אברהם: ח (מ) מגן אברהם ופרי מגדים ודרך חיים וחי' אדם: (יט) לקמן בסימן ט בפרי מגדים וכתב חיים: פ (יט) ח' אדם: (כ) דרך חיים: (כא) פרי מגדים וחידי"ש ר' עקיבא איגר וכלב"ש שדר וחי' אדם ודרך חיים דלא פקדוהי השקל וחי' אפרים:

לוח עמוד הידומי: יום ה' יג תשרי תשס"ג * יום ו' אלול תשס"ג * ש"ק כג אב תשע"ג * יום א' כט תמוז תשע"ג * יום ב' ח תמוז תשס"ג